HELDEN

VAN DE HOENDERLOO GROEP

SPARREN MET PAUL SCHNABEL

FOTOREPORTAGE: *UNIEKE GROENE OMGEVING*

"WIJ GEVEN ALLES, BEHALVE OP"

DE HOENDERLOO GROEP
KANSEN VOOR JONGEREN

DHG is onderdeel van Pluryn

Covermodel: Sjaak Ju

GESLAAGD

Mooie examenresultaten bij het Hoenderloo College

Het Hoenderloo College, de cluster 4 school op het terrein van De Hoenderloo Groep, heeft het schooljaar 2011-2012 afgesloten met prima examenresultaten. 29 leerlingen legden het vmbo-examen af, terwijl er in 32 vakken examen voor een deelcertificaat werd gedaan. Met 90,6% lag het slagingspercentage hoger dan het landelijk gemiddelde. Ook andere opleidingen behaalden goede resultaten.

Het Hoenderloo College reikte in totaal 71 diploma's en certificaten uit aan leerlingen die de volgende opleidingen volgden: horeca, AKA, lassen, chauffeur, hout en meubel.

HET DHG PLEIN

De Jongerenraad van DHG heeft al geruime tijd een concrete wens: een eigen intranet voor jongeren én door jongeren. Aan de ene kant als belangrijk informatiemiddel, met bijvoorbeeld nieuwsberichten, filmpjes van het eigen kanaal Hoenderloo TV, informatie over de vertrouwenspersoon en vacatures. Aan de andere kant als communicatieplatform waarbinnen jongeren op een toegankelijke manier kunnen communiceren met personen die zij toevoegen aan hun eigen adresboek. Eind oktober is het zover: dan gaat het DHG Plein live!

Het DHG Plein is afgeleid van het Pluryn Plein, het succesvolle cliëntenintranet dat in 2010 is geïntroduceerd binnen Pluryn. Naast informatiemiddel en communicatieplatform is het DHG Plein ook gewoon leuk. De jongerenredactie publiceert grappige filmpjes van YouTube, er staan spelletjes op en jongeren kunnen foto's aanleveren bij de redactie om te plaatsen. Ook staat er regelmatig een poll op het intranet, waarop jongeren kunnen reageren.

DE HOENDERLOO GROEP KRIJGT

EIGEN LUNCHCAFÉ

De voorzieningen waren er, maar het (bedrijfs)restaurant in het MLC (Multi-Functioneel Leercentrum) op het terrein van De Hoenderloo Groep is nooit echt van de grond gekomen. Tot nu toe dan. Want binnenkort opent er een gloednieuw lunchcafé, waar leerlingen basisgerichte arbeidstraining kunnen volgen. Over een naam en een huisstijl voor het lunchcafé wordt momenteel hard nagedacht.

De jongeren zijn al voorzichtig begonnen met het serveren van koffie en een uitsmijter of broodje bal aan medewerkers van De Hoenderloo Groep. Hier kunnen de studenten in een realistische veilige omgeving oefenen hoe het er in de horeca aan toegaat. "Rond eind oktober gaan we officieel open", laat docent Kees Hoedeman weten. Voor die tijd moet er nog een hoop geregeld en ontwikkeld worden. De keuken, de routing, de menukaart, het restaurant: het is er allemaal al, maar er is nog wel wat onderhoud nodig en hier en daar een reparatie. "We betrekken de jongeren overal bij. Wat is er nodig en wat moet je doen voor je kunt starten? Zo denken ze na over de menukaart, maar ook over de indeling van het restaurant."

WIJ GEVEN ALLES, **BEHALVE OP!**

De jongeren die bij De Hoenderloo Groep wonen, hebben het nodige meegemaakt. Ze worden gezien als 'moeilijke' gevallen. Maar niet bij De Hoenderloo Groep. Hier begint iedereen met een schone lei. Onze specialistische orthopedagogische behandelsetting en onze visie op de mens, zorgen ervoor dat wij de potentie zien van deze jongeren. In onze ogen zijn het allemaal jonge helden.

Bij De Hoenderloo Groep wonen jongeren uit het hele land. Hun voorgeschiedenis is vaak complex. Hun dossier dik. En de lijst van instellingen waar ze verbleven lang. Ten langen leste worden ze door Bureau Jeugdzorg aangemeld bij de open jeugdzorg van De Hoenderloo Groep. Dit is inmiddels al 160 jaar zo. Als landelijk werkende specialist in jongeren met complexe problematiek, zetten wij in op het perspectief. De wensen en mogelijkheden van de jongere zijn leidend bij ons handelen. Daarbij geven wij alles, behalve op. Het is onze uitdaging om samen met hen de weg naar zelfstandigheid en optimale integratie te vinden. De 4 milieusvoorziening van De Hoenderloo Groep is daarbij uniek. Het samenkomen van wonen, onderwijs, vrije tijd én arbeidsintegratie geeft de juiste ondersteuning en maakt de kans van slagen groot.

Samen met lokale partijen werken we toe naar een door de jongeren gewenste en passende zelfstandigheid. Daarin boeken we prima resultaten. Behandeling in de thuissituatie is het eerste uitgangspunt van landelijk beleid. En terecht. Echter, juist voor deze complexe doelgroep is een gespecialiseerde omgeving nodig, die in de thuissituatie niet te organiseren valt. Vaak is er een verleden met opnames in andere instellingen. Voor deze jongeren is De Hoenderloo Groep een soort 'last resort', een orthopedagogisch behandelcentrum in de jeugdzorg. Daarvan zijn er maar twee in Nederland: De Hoenderloo Groep en Horizon (Avenier). We zijn trots op ons werk en de resultaten die we, mede dankzij het commitment en de motivatie van onze medewerkers, behalen.

In dit magazine laten we zien wat we kunnen bereiken. We laten daarbij een aantal jongeren, ofwel helden van De Hoenderloo Groep aan het woord. Zij staan symbool voor al die anderen die deze laatste kans verdienen. Ik wens u veel leesplezier.

Erwin Duits
Directeur De Hoenderloo Groep

Lees meer over mijn visie op de gehandicaptenzorg en jeugdzorg op mijn blog www.erwinduitspraat.nl

INHOUD

NIEUWS	P2	PROJECT TIJD VOOR JEUGD	P16
COLUMN ERWIN DUITS	P3	FACTS	P17
COVERSTORY SJAAK	P4	FOTOREPORTAGE	P18
CASUSSEN	P6	BRIEFWISSELING	P20
COLUMN BERTHOLD GUNSTER	P7	DOSSIER X	P22
TRAJECTAANPAK	P8	ONDERZOEK & ONTWIKKELING	P24
YORAM ONTMOET PAUL SCHNABEL	P10	MDFT	P25
MONICA & DHG	P12	LIBERTY & HOENDERLOO COLLEGE	P26
HELDEN AAN 'T WOORD	P14	PLURYN	P27

DE HOBBELIG
ZEL
D

E WEG NAAR FSTAN-IGHEID

Sjaak Ju was vroeger een driftig mannetje. Om het minste of geringste werd hij boos. Gezag accepteerde hij niet en hij had moeite om zijn agressie te beheersen. Dat leidde regelmatig tot hooggoplopende conflicten. Inmiddels is hij tot rust gekomen. "Bij De Hoenderloo Groep heb ik geleerd wat ik moest leren. Daar ben ik best trots op. Ik ben vast van plan om het vol te houden", vertelt hij.

De vijftienjarige Sjaak had ernstige gedragsproblemen. De situatie escaleerde nadat zijn moeder was overleden. Zo kwam hij bij De Hoenderloo Groep terecht. Zijn doel had hij al snel helder: zo snel mogelijk wegwezen hier! De eerste periode woonde hij bij leefgroep Berk. "Het was er streng, maar ik heb wel veel geleerd. Er was duidelijkheid. Daardoor ben ik gedraaid", kijkt hij terug. Nu woont hij in het Heldringhuis, ook op het terrein van De Hoenderloo Groep, samen met nog zeven jongens. Daar heeft hij wat meer vrijheid. "Maar ik moet nog steeds veel duidelijkheid hebben. Daarom maak ik iedere dag voor mezelf een dagplanning. Ieder half uur plan ik vooruit. Soms wijk ik van mijn planning af. Dan verzin ik iets anders. Dat is niet erg. Het gaat vooral om duidelijkheid."

Rijden en sleutelen

Veel tijd ruimt Sjaak in voor de Quadclub van De Hoenderloo Groep. Sleutelen aan quads en natuurlijk het quadrijden zijn z'n grote hobby's. "De Quadclub is populair. In het begin heb ik een paar keer een kapotte quad gerepareerd. Zo kon ik lid worden. Ik ga er op dinsdag, donderdag en vrijdag naartoe. We hebben zelf een crossbaan gemaakt hier op het terrein. Om het weekeinde ga ik naar huis, naar mijn stiefvader in Beverwijk. Daar heb ik ook een quad en kan ik ook rijden en sleutelen."

De wereld ontdekken

Nog even en dan zal Sjaak toch echt afscheid moeten nemen van zijn geliefde Quadclub. Want hij verhuist naar een vervolggroep in Enkhuizen. Daar wil hij zich verder voorbereiden op zijn zelfstandigheid. Zijn toekomst heeft hij al voor zichzelf uitgestippeld. "Op het Hoenderloo College volg ik nu een lasopleiding. Die wil ik afmaken want ik wil automonteur worden. Daarna wil ik scheepsmonteur worden en dan de zee op: varen. Ik wil meer van de wereld zien."

Sjaak ligt op koers. Na het interview bereikt hij een volgende mijlpaal op zijn route naar zelfstandigheid. Hij gaat voor het eerst alleen op de fiets naar Apeldoorn, naar de kapper. De volgende dag staat namelijk de fotosessie voor dit magazine op zijn planning en dan moet hij goed voor de dag komen!

ACHTER IEDERE CASUS STEEKT EEN AANGRIJPEND VERHAAL

Jongeren die bij De Hoenderloo Groep worden aangemeld, zijn geen onbeschreven blad. Vaak hebben ze al een hele geschiedenis achter zich. Uiteindelijk komen ze via Bureau Jeugdzorg bij de open jeugdzorg van DHG terecht. Achter iedere 'casus' steekt een aangrijpend verhaal. De namen in de vier onderstaande verhalen zijn gefingeerd, maar deze jongeren bestaan echt. Zij beleefden situaties die kinderen niet horen mee te maken. Bij De Hoenderloo Groep vinden zij begrip en werken ze aan hun toekomst. Voor iedere jongere werkt DHG aan een stevige basis.

CASUS 'RENATE'

Als Renate (14 jaar) regelmatig van haar leefgroep wegloopt, gaan de alarmbellen rinkelen. Zou een loverboy haar aan de haak hebben geslagen?
Het ging al jong mis. Haar moeder dronk en mishandelde haar. Ze zag zaken die een kind niet hoort te zien. Tot haar zevende jaar woonde ze in het buitenland. Na haar moeders dood komt Renate naar Nederland om bij haar oma te wonen. Helaas overlijdt oma in 2008. In een pleeggezin gaat het niet goed.
Ze komt terecht op de leefgroep van een instelling. Hier glijdt ze steeds meer af. Ze laat zich beïnvloeden door oudere meiden. Renate spijbelt, drinkt en blowt. Dan wil ze bij jongens overnachten...
Jeugdzorg plaatst Renate bij Open Jeugdzorg van De Hoenderloo Groep. Daar woont ze nu in een leefgroep voor meisjes. Renate volgt onderwijs op vmbo k-niveau. Ondanks de zorgen, is Renate ook gewoon een lief, gevoelig meisje, dat haar mening kan uiten.

CASUS 'TOM'

Moeder is psychiatrisch patiënt en vader een ex-gedetineerde. Tom (nu 11 jaar) groeit op in een klimaat van huiselijk geweld. Na een korte tijd bij een pleeggezin, komt Tom in een leefgroep terecht. Bij het pleeggezin kan hij terecht in de weekenden en vakanties.
Tom oogt gesloten en eenzaam. Hij kan zijn emoties niet uiten en overschreeuwt zichzelf met stoer gedrag en liegen. Tom vertoont ook seksueel grensoverschrijdend gedrag. Vaak heeft hij ruzie met leeftijdsgenoten. Hij kan moeilijk zijn eigen rol in conflicten benoemen. Jeugdzorg plaatst Tom op een leefgroep voor jongens bij Open Jeugdzorg.

CASUS 'MO'

Toen de uithuwelijking van een oudere zus mislukte, zette de familie Mo (15 jaar) onder druk om eerwraak te plegen. Hij krijgt een geheime spoedplaatsing bij

Jeugdzorg[Plus]. Dan komt vader terug naar Nederland om Mo te zoeken. De jongen verhuist daarom tijdelijk naar een maximaal beveiligde gesloten instelling. Een paar maanden later gaat het thuis weer mis met Mo. Hij steelt en slaat zijn zusje. Ook bezit hij een mes.
Mo gaat nu naar een andere jongensleefgroep voor Jeugdzorg[Plus]. De machtiging gesloten Jeugdzorg geldt maar tien dagen. Maar drie weken later gaat het thuis opnieuw mis. Mo komt weer op dezelfde groep terecht.

CASUS 'KELLY'

Verwaarlozing en ontvoering, vader in de gevangenis, moeder verslaafd... Kelly (nu 10 jaar) heeft veel meegemaakt.
Sinds 2005 woont Kelly in een leefgroep van een instelling. Ze had in het begin last van woedeaanvallen en apathische buien. Bij grote spanningen komt dit gedrag nog wel eens terug. Duidelijkheid en structuur heeft ze nodig.
Kelly kan dwars en grensoverschrijdend zijn. In 2006 is de diagnose reactieve hechtingsstoornis gesteld. Maar het meisje gaat wel relaties aan. Ze wil graag in de smaak vallen en kan zich heel sociaal vaardig gedragen.
Haar behandeling op de leefgroep is klaar, maar in een gezinsgroep is ze moeilijk te hanteren. Kelly gaat naar een meidenleefgroep bij Open Jeugdzorg.

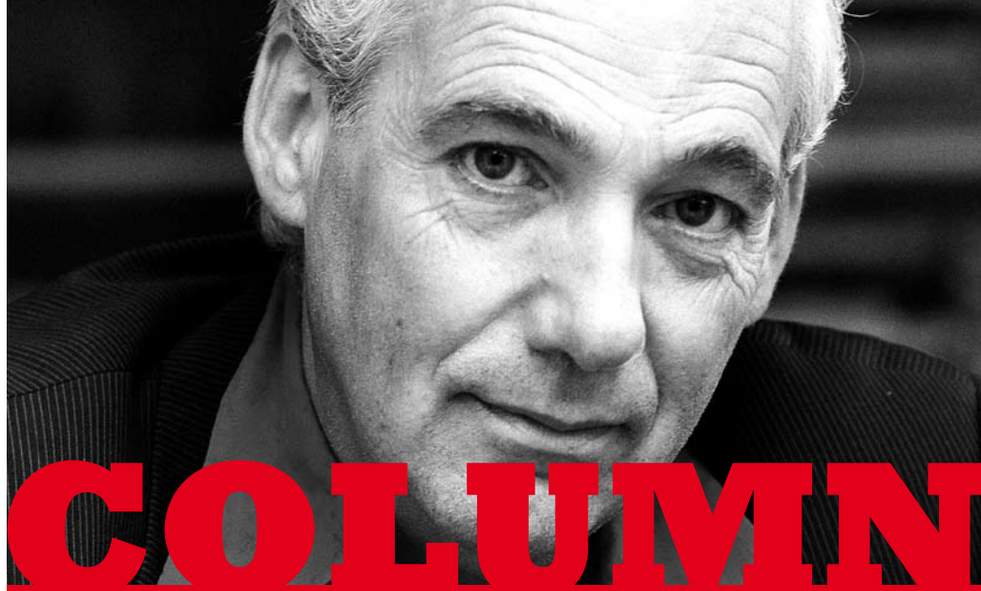

COLUMN

Een man in Amerika leidde een leven dat een aaneenschakeling was van drank- en drugsgebruik, criminaliteit en langere perioden in de gevangenis. De man had twee zoons. Het leven van de ene zoon was gelijk aan dat van zijn vader, de andere leidde een relatief rustig leven: vaste baan, regelmatige inkomsten, stabiel gezin. Vanwaar dit verschil?

Het leven is niet eerlijk. Daar kunnen we ons tegen verzetten, maar het is een feit. Wie in Senegal of Zimbabwe geboren wordt, heeft minder kansen dan iemand die in het Westen geboren wordt. Nou zijn er twee manieren om met handicaps en gebreken om te gaan. Je kan je klein laten krijgen, of er juist je voordeel mee doen.

Miss Montreal had een probleem. Ze stotterde. Ze werd uitgenodigd als gast bij het televisieprogramma De Wereld Draait Door. Hakkelend ploeterde ze zich door het interview. Wat was het gevolg? Nederland omarmde haar, als zangeres brak ze door en de rest is geschiedenis. Zelf zegt ze erover dat stotteren een deel van haar succes is, het is haar 'handelsmerk'.

Nogal wat jongeren die een moeilijke jeugd gehad hebben, beschikken over eenzelfde veerkracht. Hun tegenslagen maken hen sterker. Ze zijn doorzetters. Niet ondanks, maar dankzij een moeilijke jeugd. Het is, zoals de filosoof Sartre het onder woorden bracht: 'Vrijheid is wat we doen met wat ons is aangedaan.'

Toen de zoons van de man in Amerika gevraagd werd hoe ze hun eigen leven konden verklaren, zei de ene zoon: 'Wat wil je met zo'n vader'. Wat was het antwoord van de andere zoon? 'Wat wil je met zo'n vader'.

Berthold Gunster
www.omdenken.nl

TRAJECTAANPA
IN THEORIE &

Kinderen die met een 'machtiging gesloten jeugdzorg' bij De Hoenderloo Groep komen, hebben een erg bewogen leven achter zich. Veel van hen bevinden zich in een uitzichtloze situatie. Dat verandert zodra ze op de Jeugdzorg^{Plus}-locatie van De Hoenderloo Groep verblijven. Daar, op de Kop van Deelen, werken ze vanaf dag 1 aan perspectief.

De Jeugdzorg^{Plus} verandert. Vroeger verbleven jongeren gedurende langere tijd op een gesloten afdeling en kregen ze therapie en een opleiding. Nu duurt een behandeltraject zo kort als mogelijk en zo lang als nodig. Jongeren starten in de gesloten fase. De behandeling vervolgt in een open setting, bij voorkeur in de eigen regio. Het streven is om in gemiddeld 1,5 jaar jongeren te begeleiden naar een passend toekomstperspectief: van terug naar huis tot wonen in een vervolgvoorziening. De Hoenderloo Groep blijft in het hele zorgtraject verantwoordelijkheid. Trajectregisseurs bewaken de doorgaande lijn en zorgen voor zorgvuldige overdracht.

Voortrekkersrol

De Hoenderloo Groep werkt sinds juli 2010 volledig in trajecten en heeft daarmee landelijk een voortrekkersrol. "We werken niet alleen in trajecten omdat we dit afspraken met het ministerie van VWS, maar vooral omdat we erin geloven", verduidelijkt Hannie Kuiper, manager Jeugdzorg^{Plus} van De Hoenderloo Groep. "Aan iedere nieuwe jongere vragen we: wat is je droom? Waar wil je over anderhalf jaar staan? Van belang is dat de jongere zicht krijgt op zijn situatie en dat we samen haalbare doelen samenstellen. We betrekken daar meteen ouders, familie of belangrijke anderen bij."

Meerwaarde

Het verkorten van de behandeltijd is geen doel op zich, stelt Hannie Kuiper. "De ervaring leert dat als je op perspectief stuurt, de behandeltijd vanzelf korter wordt. Als je de hele dag over problemen praat, worden die alleen maar groter. Het motiveert jongeren als ze doen waar ze goed in zijn en werken aan dat waar ze last van hebben." De samenwerking met Pluryn geeft De Hoenderloo Groep meerwaarde. "We zijn nu een '4 milieusvoorziening': wonen, leren, arbeidsintegratie en vrije tijd onder de paraplu van behandeling, op een unieke locatie. We maken dankbaar gebruik van de twee landelijk werkende re-integratiebedrijven van Pluryn: REA College en Jobstap. Uitgaan van kansen en mogelijkheden, dát biedt jongeren perspectief!"

"Als je een doel hebt, werk je gemotiveerder"

"Ik geniet elke dag van mijn vrijheid"

IK & IN PRAKTIJK

Alexander (17) is een week geleden begonnen aan zijn zelfstandigheidstraining bij Cardea Jeugdhulpverlening in Leiden. Samen met nog twee jongeren woont hij in een flat in Leiden-Noord, vlakbij zijn oorspronkelijke woonplaats Oegstgeest. Er is 24 uur begeleiding aanwezig. Aan de koffietafel kijkt hij terug op het traject dat hij doorliep bij De Hoenderloo Groep en dat hem terug naar zijn eigen regio leidde.

"Na weer een ruzie met mijn vader stuurde hij me het huis uit. Ik heb een half jaar bij mijn oma en oom gewoond maar dat ging niet goed. Ik had geen zin meer in school en blowde veel. Toen kwam Jeugdzorg in beeld. Op 21 april 2011 brachten ze me naar De Hoenderloo Groep. De datum weet ik nog precies. Ik dacht: waar ben ik terecht gekomen? Een kamp? Een militaire basis? Ik kom uit Oegstgeest. Ik had nog nooit van Hoenderloo gehoord!"

Geen contact

"Ik zat op de gesloten afdeling, op de Kop van Deelen. Dat went niet. Ik werd beperkt in het contact met familie en vrienden. De eerste tijd had ik helemaal geen verlof. Ik miste het contact. In die periode ben ik wel rustiger geworden. Ik ben serieuzer met dingen aan de gang gegaan. Mijn gedrag is in korte tijd behoorlijk verbeterd."

Naar het paradijs

Alexander bracht meer tijd door op de gesloten afdeling dan hij hoopte. Zijn machtiging werd een paar keer verlengd. Een keer was er nog geen plaats in een passende open groep in Hoenderloo. Een andere keer gooide hij zijn eigen glazen in. "Maar de volgende kans heb ik gepakt. Ik heb bijna een jaar gesloten gezeten. Daarna, in de open leefgroep, mocht ik opeens veel meer. Het was een paradijs. Ik kon eindelijk laten zien wat ik kan. Binnen een week heb ik van alles geregeld, zoals mijn ID."

Een nieuwe stap

Alexander kwam terecht in leefgroep Jade, een doorstroomgroep 'open intensief'. Een belangrijk leerdoel was dat hij 'nee' moest leren accepteren. Hij is nogal verwend, constateert hij zelf. Hoofddoel was het afmaken van zijn opleiding: vmbo tl, op het Hoenderloo College. Dat is hem gelukt en maakte de weg vrij voor een volgende stap in zijn traject. Hij is terug in zijn eigen regio. Hij volgt nu zelfstandigheidstraining bij Cardea en begint later deze week aan zijn opleiding aan het ROC Leiden: Handel en Ondernemerschap niveau 4. "Tot die tijd heb ik nog vakantie. Ik geniet van mijn vrijheid. Eigenlijk slaap ik hier alleen. Overdag ben ik aan het chillen in de stad of in het bos, of ik ga vissen. Voorlopig heb ik het hier naar mijn zin. Maar over een tijdje wil ik toch wel naar een eigen flatje."

YORAM ONTMOET PAUL SCHNABEL

OVER VRIEND HELDEN EN J

Paul Schnabel en Yoram

"Je had zeker nog nooit van mij gehoord?", vraagt Paul Schnabel aan Yoram. Dat moet Yoram bevestigen. Maar hij heeft zich terdege voorbereid op zijn ontmoeting met de directeur van het Sociaal en Cultureel Planbureau. Wat hij las op internet, wekte zijn interesse. Zo ontstaat er een leuk tweegesprek tussen een nieuwsgierige jongere van De Hoenderloo Groep en een van de tien meest invloedrijke mensen van Nederland.

Yoram (16) woont in De Tyfoon in Apeldoorn. In dit huis van De Hoenderloo Groep bereidt een groep jongens zich voor op hun zelfstandigheid. Ze zijn in de laatste fase van hun behandeling. Dat het goed met hem gaat, blijkt uit het feit dat hij dit gesprek aangaat. Ondanks dat hij best zenuwachtig is. Hij is ook voor het eerst van zijn leven in Den Haag. Yoram is voorzitter van de Cliëntenraad van De Hoenderloo Groep en lid van de Jongerenraad. Waarom Yoram uit huis is, daar heeft hij het liever niet over. Hij wil zich vooral richten op zijn toekomst.

Openhartig gesprek

We zitten op de vijfde etage van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport in Den Haag. Hier is het Sociaal Cultureel Planbureau gevestigd, het wetenschappelijk onderzoeksbureau dat verbonden is aan het ministerie. Directeur Paul Schnabel is een drukbezet man. Toch neemt hij een uurtje de tijd om met Yoram te praten. Want ook hij is nieuwsgierig. En openhartig.
"Hoe ziet uw privésituatie eruit?", wil Yoram weten. "Ik ben geboren in Bergen op Zoom en opgegroeid in Breda. Mijn vader werkte voor Shell. Eigenlijk wist ik niet goed wat ik wilde. In 1967 ging ik sociologie studeren, eerst in Utrecht en daarna in Duitsland. Dat was toen een nieuwe studie. Nu woon ik weer in Utrecht. Alleen. Ik heb ook geen kinderen. Eén van mijn hobby's is hardlopen. Verder ben ik erg met kunst bezig. Ik zit in het bestuur van een paar musea en verzamel kunst. Ook ga ik graag naar klassieke concerten."

Vrienden zijn belangrijk

"Wordt u wel eens herkend?", vraagt Yoram. "Bij het hardlopen", lacht Paul Schnabel. "Dan heb ik geen bril op. Roept er iemand 'Ha Paul' en heb ik geen idee wie het is. Dan roep ik maar wat terug. Verder ga ik graag naar het Concertgebouw in Amsterdam. Daar kom ik altijd bekenden tegen. Er is altijd wel iemand om mee te praten in de pauze." Paul Schnabel heeft een grote vriendenkring, vertelt hij aan Yoram. "Dat is belangrijk als je alleen bent. En m'n familie is belangrijk. Mijn moeder is 95. Ik ga regelmatig bij haar op bezoek."
Thema van dit magazine is 'Helden van De Hoenderloo Groep'. Op de vraag van Yoram of hij een held heeft, moet Paul Schnabel ontkennend antwoorden. "Ik heb wel bewondering voor mensen.

DEN, EUGDZORG

Maar ik hang geen foto's van ze aan de muur. Ik heb vooral bewondering voor mensen die iets kunnen wat ik zelf niet kan: goed zingen bijvoorbeeld of turnen."
"Heb jij eigenlijk een held?", vraagt Paul Schnabel aan Yoram. Ook Yoram heeft geen echte held. "Ik heb net als u wel bewondering voor mensen. Voor goede hardlopers bijvoorbeeld."

Invloed is relatief

Bij het Sociaal en Cultureel Planbureau werken 120 mensen, bijna allemaal wetenschappers. Zij onderzoeken hoe het gaat met de Nederlanders, vergelijken de uitkomsten met het buitenland en adviseren de regering. Jaarlijks komen er vijftig onderzoeksrapporten uit. "Ik beoordeel of ze goed zijn en of we ze kunnen uitgeven. Ik vind het leuk om leiding te geven. Volgend jaar ga ik met pensioen. Best jammer eigenlijk."
"Hoe is het om veel invloed te hebben?", vraagt Yoram. "Die invloed is relatief", vindt Paul Schnabel. "Ik probeer vooral goede informatie te geven. De politiek beslist uiteindelijk. Natuurlijk is het best leuk om iets te doen wat er toe doet. Beter dan dat je veel vertelt en mensen zich er niets van aantrekken. Dat ik veel gevraagd word voor lezingen, om advies te geven of in commissies te gaan zitten, is een erkenning."

Complimenten

"Of ik me wel eens ergens kwaad over maak?" Paul Schnabel moet nadenken over deze vraag. "Ik maak me niet zo vaak kwaad. Behalve als een politicus onzin vertelt, in een debat bijvoorbeeld. Dan draait hij mensen een rad voor ogen en dat irriteert me. Soms zijn mensen kwaad op mij. Het kan zijn dat ik uitspraken doe die ergernis oproepen, omdat mensen bang zijn dat hun belangen geschaad worden. Ik ben wel eens bedreigd bijvoorbeeld."

Dan is het alweer tijd om afscheid te nemen. Er worden cadeautjes uitgewisseld. "Dapper en mijn complimenten dat je dit interview hebt kunnen houden", meent Paul Schnabel oprecht als hij Yoram de hand schudt.

JEUGDZORG: "GEMEENTEN MOETEN SAMENWERKEN"

De jeugdzorg is geen onbekend terrein voor Paul Schnabel, directeur van het Sociaal en Cultureel Planbureau. Zijn instituut deed er onderzoek naar. "De jeugdzorg is erg versnipperd. Het verschilt bijvoorbeeld of je via justitie, RIAGG of GGZ binnenkomt. Je entree bepaalt hoe het verder met je gaat. Dat is niet goed. De problematiek moet bepalend zijn voor de zorg die je krijgt."
"We weten nu dat de gemeenten de regie krijgen over de jeugdzorg. Het is een illusie dat ze dit allemaal op gemeentelijk niveau kunnen organiseren. De meeste gemeenten zijn hiervoor te klein. Den Haag heeft de neiging de ernst en de diepte van dit probleem te onderschatten. Het gaat alleen lukken als gemeenten in samenwerkingsverband prestatiecontracten gaan afsluiten met gespecialiseerde jeugdzorginstellingen, zoals De Hoenderloo Groep. Net zoals verzekeraars met ziekenhuizen. Er is dus samenwerking nodig en die gaat er ook komen."

JE HOORDE VR

"Vandaag liep ik over het terrein bij De Hoenderloo Groep. Ik was er anderhalf jaar niet meer geweest," vertelt de 19-jarige Monica Le Febre. "Het was allemaal zo vertrouwd: de pony's, de school en de soos. Eigenlijk heb ik goede herinneringen aan dit terrein." Monica woont sinds kort weer bij haar moeder in Mijdrecht. En ze werkt bij de bloemenveiling Aalsmeer. Na haar verblijf bij De Hoenderloo Groep heeft ze haar leven verbazingwekkend snel op de rails gekregen.

DE HOENDERLOO GROEP:
ONMISBAAR VOOR MEEST KWETSBARE JONGE

De Hoenderloo Groep (DHG) bestaat meer dan 160 jaar. Het is een orthopedagogisch behandelcentrum voor jongeren van 10 tot 18 jaar met zeer ernstige gedragsproblemen. De jongeren krijgen er 24 uurszorg in een unieke, veilige, prikkelarme omgeving. In een bosrijke omgeving leven ze in een 4 milieusvoorziening: ze wonen, leren, werken en besteden er hun vrije tijd. De Hoenderloo Groep doet structureel, gedegen onderzoek, om de jongeren van de best mogelijke zorg te voorzien.

Jongeren komen bij DHG als alle andere hulpverlening faalt. Bij DHG zit er nauwelijks verschil tussen de complexiteit van gedragsproblematiek bij jongeren uit open Jeugdzorg en Jeugdzorg^{Plus}. Dat blijkt uit eigen onderzoek, dat hieronder wordt toegelicht.

Veel jongeren hebben een oppositionele of antisociale gedragsstoornis, of zeer ernstige gedragsproblemen in combinatie met ADHD, een autisme spectrum stoornis (ASS) en/of trauma. Ook risicovol gezondheidsgedrag komt veel voor: gebruik van alcohol en drugs, seksueel overschrijdend gedrag, prostitutie en zwerfgedrag. Bij 65% begonnen de problemen al jong. Alle jongeren bij DHG hebben een lange carrière in de jeugdhulpverlening. De meesten komen uit problematische gezinnen met armoede, verslaving, pedagogische onmacht, verwaarlozing, huiselijk geweld en seksueel misbruik. Zo'n 42% heeft weinig of geen vrienden. 70% van de jongeren heeft psychiatrische problematiek.

ESELIJKE VERHALEN OVER DE KOP VAN DEELEN

MONICA KREEG LEVEN SNEL OP DE RAILS

Drie jaar geleden kwam Monica binnen bij Kop van Deelen, de afdeling Jeugdzorg^{Plus} van De Hoenderloo Groep. “Sinds mijn twaalfde zwierf ik al van instelling naar instelling. Natuurlijk had ik helemaal geen zin in de Kop van Deelen. Je hoorde vreselijke verhalen over een gesloten inrichting met overvliegende helikopters, midden in een bos vol zwijnen.”

De bom barstte

De Kop van Deelen viel gelukkig erg mee. “Met Robbert, de coach van leefgroep Onyx, had ik een goede band. Het duurde lang voordat ik met hem kon praten over het verleden. Maar toen barstte ik echt goed los. Zo boos was ik.”
“Wat er met mij aan de hand was? Ik heb ODD, een opstandige gedragsstoornis. Niemand vertrouwde ik. Nu heb ik geleerd me open te stellen voor mensen. Ik denk niet meer van tevoren dat het toch mis gaat.”

Bloemen

“In die tijd verwachtte ik nog heel lang in instellingen te moeten blijven,” kijkt Monica terug. Maar het liep anders: bij De Hoenderloo Groep kreeg ze snel grip op haar leven. Na anderhalf jaar kon ze het terrein verlaten. Ze volgde kamertraining in Utrecht en vond een baan. “Ik werk nu bij de bloemenveiling Aalsmeer. Ik zorg dat de bloemen op de goede plek komen.”

Echte vrienden

Monica heeft zelfs een relatie aan haar tijd bij De Hoenderloo Groep overgehouden. “Als je steeds verhuist, is het moeilijk om vrienden te houden. De jongeren op de groep worden tijdelijk je vrienden. Maar echte vrienden zoek je zelf uit. Mijn vriend heb ik ontmoet op het Hoenderloo College. Een tijdje hebben we geen contact gehad. Ik dacht dat het niet zou werken tussen ons. Toch heb ik weer met hem afgesproken. We zien elkaar nu ieder weekend.”

EREN MET COMPLEXE GEDRAGSPROBLEMEN

Behandeling en steun

Bij DHG krijgen de jongeren nieuwe kansen om hun talenten te ontdekken. Ze vinden er rust en voldoende afstand tot thuis. Iedere jongere krijgt de hulp die het beste bij hem of haar past. DHG heeft daarvoor verschillende opvoedingsklimaten die de juiste balans zoeken tussen emotionele steun, structuur en grenzen, informatie en begeleiding in de omgang met ouders of verzorgers.

DHG biedt geïntegreerde behandeling voor Jeugdzorg, GGZ en zorg voor mensen met een licht verstandelijke handicap (LVG). Sinds 2011 is DHG onderdeel van Pluryn. Pluryn heeft gerenommeerde orthopedagogische behandelcentra voor LVG, waarmee DHG nauw samenwerkt.

Waardevol

Zowel de professionals als de bewoners op het terrein dragen de jongeren een warm hart toe. Niemand schrikt van incidenten. Iedereen weet om te gaan met situaties waarin jongeren terugvallen in negatief gedrag. Leren is een kwestie van vallen en opstaan!

Aanpak werkt

Samen met verschillende universiteiten monitort DHG uitkomsten van de behandeling. Het follow-up onderzoek tot anderhalf jaar na de behandeling vertoont al jaren een stabiel beeld. De meeste jongeren hebben een vaste woonplek en goed contact met thuis. Ze werken of gaan naar school. En ze komen niet in contact met de politie. Het verhaal van Monica is hiervan een goed voorbeeld.

YOURI

VANESSA

HELDEN AA

YOURI

Na de zoveelste ruzie met zijn moeder, belandde Youri in een crisisgroep. Nu woont hij sinds twee maanden in de leefgroep Heldringhuis. Hij wil binnenkort beginnen met vmbo basisberoeps op het Hoenderloo College. "Om de week mag ik naar huis, in Apeldoorn. Het contact met mijn moeder is nu al beter. Ik moet leren mijn boosheid op een andere manier te uiten. Pas geleden ging ik mee naar de fotoshoot van Sjaak, voor het magazine. Sjaak woont ook in het Heldringhuis. Het was in een fotostudio in Ede. Ik vond het leuk om te zien. Ze zeiden: als je wilt, mag je ook wel. Van tevoren zou ik nee hebben gezegd. Maar nu ben ik trots op het resultaat. Ik ga de foto's aan mijn moeder geven. Zij is ook trots op me."

"Nooit gedacht dat ik foto's zou laten maken"

VANESSA

Vanessa (15) woont sinds 1 juni 2011 bij De Hoenderloo Groep. Ze gaat overdag naar het Hoenderloo College en ze werkt sinds kort. " We gingen een keer ontbijten met de logeergroep bij Van der Valk. Iemand zei: kijk daar loopt de directeur. Ik vroeg hem of ze een baantje hadden. Ik kreeg een sollicitatieformulier. Een dag later kon ik in de bediening beginnen. Op school volg ik de richting Consumptief. Daarna wil ik de opleiding Horeca Ondernemer/Manager volgen. Of Pedagogisch werker. Want ik denk dat ik jongeren kan helpen. Ik weet hoe het is om hier te zitten. Verder hoop ik dat ik hier nog een tijd kan blijven. Daarna wil ik op mezelf wonen. Mijn voogd heeft liever dat ik eerst kamertraining doe. Misschien is dat ook wel beter."

"Mijn baantje heb ik zelf geregeld"

ZEN

De 15-jarige Zen zag al heel wat jeugdinstellingen van binnen. Na een verblijf in een gesloten omgeving woont hij sinds negen maanden bij De Hoenderloo Groep. Hij werd lid van de Jongerenraad en is sinds kort zelfs voorzitter. "Bij de Jongerenraad leerde ik mijn eigen mening te geven. Praten met de bazen van De Hoenderloo Groep, vind ik best lastig. Maar ik doe het

"Bij de Jongerenraad leerde ik praten"

ZEN

MARTHA

JONATHAN

N 'T WOORD

wel. Het wordt steeds makkelijker. Ik kan me ook nuttig maken voor anderen. Als iemand een voetbalveldje wil bijvoorbeeld, dan kaart ik dat aan. Maar we kunnen niemand iets garanderen. Het is altijd een discussie dus het kan een ja of een nee worden. Maar ik laat me niet vlug aan de kant zetten. Mensen moeten me echt overtuigen. Dingen accepteren is trouwens ook een leerdoel van me."

MARTHA

De vijftienjarige Martha woont in de gezinsgroep Hulst. Ze heeft het naar haar zin. Martha wilde zelfs nog even blijven, maar ze was klaar voor een volgende stap naar zelfstandigheid. "Ik doe vmbo op het Groenhorst College in Ede. Ik weet zeker dat ik de richting Dieren kies. Het liefst doe ik iets met paarden, dat zijn mijn lievelingsdieren. Dat was vroeger al zo. Bij De Hoenderloo Groep hebben we ook paarden. Daar ga ik vaak heen.

"Ik ontdekte dat ik gedichten kan schrijven"

Een andere hobby is gedichten schrijven. Ik deed mee aan een gedichtenwedstrijd op het Hoenderloo College. Ik hield me niet echt aan de regels, maar ging gewoon mijn gang. Het gedicht was goed gelukt. Daarna ging ik meer gedichten schrijven. Ze gaan over mijn verleden, over liefde en over de toekomst. Ik kan er mijn verhaal in kwijt en bewaar ze allemaal."

JONATHAN

"Voor mijn examen haalde ik een 9!"

Jonathan (15) kwam in een crisisgroep terecht nadat hij uit huis was geplaatst. Daarna verbleef hij via Intermezzo een tijdje bij een gezinsgroep in Zweden. Tijdens een verlof in Nederland liep hij weg. Nu woont Jonathan bij De Hoenderloo Groep en geniet hij van verworven vrijheden. "Toen ik kwam, zat ik eerst in de observatiefase. Ik moest zes weken in de buurt van de groepsleiding blijven. In zeven maanden ben ik naar de hoogste fase gegaan. Als ik tijdafspraken maak, mag ik naar de stad. Ik heb geld in eigen beheer en een telefoon. Het is snel gegaan. Ik dacht: ik kan wel blijven blowen, maar daar bereik ik niets mee. Ik kan beter een diploma halen en werken. Zodat ik een goede vader kan zijn als ik later misschien kinderen krijg. Op het Hoenderloo College volg ik de richting Consumptief. Sinds kort werk ik in een restaurant als keukenassistent. Het diploma Keukenvaardigheden Restaurant haalde ik met een 9. Nu ben ik met mbo niveau 1 bezig. Het speciaal onderwijs hier vind ik fijn. Naar een gewone school was ik waarschijnlijk niet meer gegaan."

KANTOOR UIT, GROEP IN

Project Tijd voor Jeugd levert extra contacttijd op

Door mee te doen aan het project 'Tijd voor Jeugd' van het ministerie van VWS wisten de teams van de Loolaan en het Heldringhuis de contacttijd met de jongeren in hun leefgroep met liefst 40% te vergroten.
De gebruikte methode was zo succesvol, dat ook andere teams van De Hoenderloo Groep aan de slag gaan om in hun groep contacttijd te winnen.

Het landelijke project Tijd voor Jeugd ging in het voorjaar van 2011 van start. Er deden 23 teams aan mee, afkomstig van 21 organisaties voor Jeugd & Opvoedhulp. Veel medewerkers in de jeugdzorg ervaren problemen met de bureaucratie. Door de regeldruk te verminderen, kunnen ze meer tijd aan jongeren besteden, zo luidde de gedachte achter het project. Om snel succes te boeken, werd de Doorbraakmethode ingezet. Bij deze methode is een werkgroep, waarin mensen van de werkvloer vertegenwoordigd zijn, leidend om snel veranderingen te bewerkstelligen binnen een organisatie.
De werkgroep die binnen DHG aan de slag ging, noemde zichzelf veelzeggend 'Kwalitijd'. De opdracht: in korte tijd zoveel mogelijk contacttijd met jongeren winnen. Dat lukte boven verwachting.
"We hebben een top drie van gerealiseerde verbeteringen vastgesteld", kijkt projectleider Jeroen Kres terug. "De eerste is het anders organiseren van de dagelijkse individuele rapportages. Kostte het opstellen van een rapportage voorheen zo'n drie uur van een dienst, dat is nu teruggebracht naar twee keer een half uur. Zonder dat dit ten koste gaat van de inhoud."
Een andere maatregel is het invoeren van vaste beltijden op de groep. "Veel mensen bellen rond etenstijd omdat ze weten dat teamleden dan aanwezig zijn. Omdat de maaltijden juist belangrijke pedagogische momenten zijn, hebben we besloten de telefoon niet meer op te nemen als de jongeren op de groep zijn. Mensen wennen daar overigens heel snel aan."
Tot slot worden jongeren actief betrokken bij het opstellen van de groepsverslagen, als onderdeel van het Hulpverleningsplan (HVP). Voorheen maakten begeleiders de verslagen zelf en namen die achteraf door met de jongeren. Samen het verslag opstellen, levert extra contacttijd op.
"Buiten deze top drie hebben we nog drie positieve neveneffecten bereikt", vertelt Jeroen Kres. "Doordat we meer tijd hebben voor jongeren, kunnen we ze gelijk helpen bij een vraag. Verder is het werkplezier van de medewerkers vergroot en is de veiligheid van jongeren en medewerkers toegenomen."

FACTS.

DHG fact Algemeen fact

- Jongens hebben met circa 18% beduidend vaker gedragsproblemen dan meisjes
- Bij DHG verblijven 400 jongeren in de leeftijd van 10-18 jaar. Gemiddelde leeftijd is 15,8
- De verhouding bij DHG is: 75% jongens, 25% meisjes
- Uit recent onderzoek blijkt dat in 2010 bij ruim 118.000 kinderen en jongeren van 0 tot 18 jaar in Nederland (ruim 3% van het totaal) sprake is van een vorm van kindermishandeling
- Het IQ van jongeren bij DHG is gemiddeld 93
- Bij DHG heeft iedere jongere gemiddeld 2,8 diagnoses op de DSM-IV (as I t/m IV)
- Een jeugdige heeft gedragsproblemen als hij regelmatig ongewenst gedrag vertoont dat voor anderen storend is.
- Na behandeling bij DHG blijkt 92% van de jongeren (N = 278) tevreden te zijn over het verblijf (2003-2010) en 93% van de ouders (N = 229). Het cijfer dat jongeren geven is een 6,8 en ouders geven een 7,2 (follow-up rapportage, 2012)
- In 2009 waren ruim 33.000 kinderen onder toezicht gesteld. Daarbij ging het om ruim 11.000 nieuwe ondertoezichtstellingen en hadden ruim 6.000 kinderen met een voogdijmaatregel te maken.
- Ongeveer 40 procent van de jongeren van 12 tot en met 17 jaar heeft, naar eigen zeggen, wel eens een strafbaar feit gepleegd.
- Zowel jongeren als ouders geven een 7,1 over de mate van tevredenheid over onderwijs op het Hoenderloo College locatie Beets. Voor de locatie Gangel geven de jongeren een 7,3 en ouders een 6,9 (follow-up rapportage, 2012)
- Het tevredenheidscijfer over de veiligheid ligt binnen DHG op gemiddeld 6,4. Het landelijke gemiddelde in residentiële instellingen is het rapportcijfer 7,3.
- Hechting is een proces van interactie tussen een kind en een of meer van zijn opvoeders, doorgaans de ouders, dat leidt tot een duurzame affectieve relatie.
- Een half jaar na behandeling, volgens de jongeren zelf (follow-up rapportage, 2012):
  - 93% heeft goed contact met het gezin
  - 92% heeft een dagbesteding (school c.q. werk)
  - 99% heeft een vaste verblijfplaats
  - 99% heeft voldoende vrijetijdsbesteding
  - 82% heeft geen schulden
  - 78% van de jongeren heeft geen gedragsproblemen
  - 44% heeft een goed sociaal netwerk
  - 71% heeft geen politiecontacten
  - 72% gebruikt niet of nauwelijks middelen
  - 87% voelt zich gelukkig
- 1 op de 22 jongeren gebruikt een ADHD-medicijn
- Bij 70% van de jongeren die bij DHG wonen is psychiatrische problematiek vastgesteld.
- Kinderen en jongeren in Nederland geven een hoog rapportcijfer voor hun eigen leven: meer dan 80 procent geeft een 7 of hoger.
- Gemiddeld hebben jongeren 5,25 vormen van hulpverlening (interventies) achter de rug alvorens ze door een Bureau Jeugdzorg bij de Open Jeugdzorg van DHG worden aangemeld.

DHG IN

Lunchen in de zon op het terras van een gezinsgroep

Het stiltemonument, een plek om te gedenken. Voor & door jongeren ontwikkeld

De panden va op de loc

Lekker bezig op de zorgboerderij

Panna's maken

Jongeren leven zic uit op de su

BEELD

n Jeugdzorg[Plus]
atie Kop van Deelen

Chillen!

Het Multifunctioneel Leercentrum:
leren en stage lopen.

h regelmatig
rvivalbaan

De weg naar perspectief

Nog even skaten na school...

DE **BAND** MET **THUIS** IS **ONVERBREEKBAAR**

Een jongere is onlosmakelijk verbonden met zijn of haar ouders. Een kind blijft altijd onderdeel uitmaken van een gezin. De Hoenderloo Groep erkent de loyaliteit van jongeren naar hun ouders en wil de onderlinge band herstellen of versterken. De (gefingeerde) briefwisseling op deze pagina tussen dochter en vader berust op een waar gebeurd verhaal. Ouders en dochter kregen Multi Dimensionele Familietherapie (MDFT) bij De Hoenderloo Groep. Samen werkten ze aan een betere onderlinge relatie.

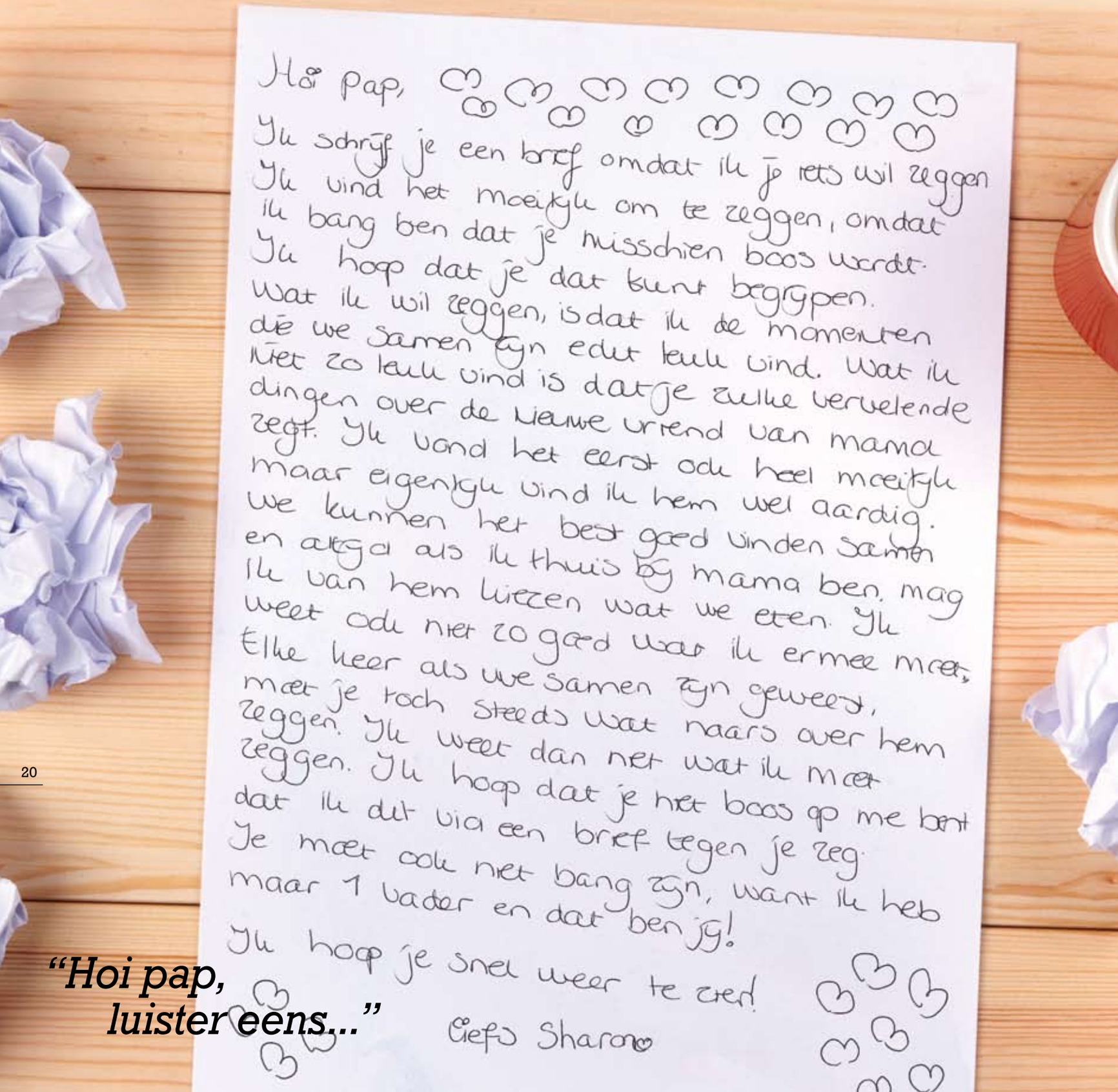

"Hoi pap, luister eens..."

"Lieve dochter, ik hoor je!"

Lieve Sharon,

Met tranen in m'n ogen lees ik je brief. Wat klopper van je dat je dit tegen me zegt. Ineens bedenk ik me dat je veel te snel opgeit. Voor ik het weet ben je volwassen. Want dat is wat ik teruglees in je brief. Eigenlijk ben jij hier de volwassene en gedraag ik me soms als kind.
Misschien moet ik dit niet met jou bespreken, maar ik mis mama enorm en ik vind het moeilijk om te zien dat zij een nieuwe vriend heeft. Je hebt helemaal gelijk, ik ken hem niet en toch praat ik slecht over hem.
Maar wat ik misschien nog wel het moeilijkste vindt, is dat ik ook zie dat jij het goed met hem kan vinden. Ik vind het al verschrikkelijk dat ik jou moet gaan delen met mama op afgesproken tijden. Maar ook was ik bang dat ik je kwijt zou raken en dat je het goed met hem kan vinden, maakte me verdrietig.

Maar Sharon, je hebt helemaal gelijk. Je brief heeft m'n ogen geopend. Dit zijn volwassen zaken die ik niet via jou moet regelen. Ik vind het echt fijn voor je dat je het goed kan vinden met mama's vriend en dat gun ik je ook!
Lieve Sharon, ik vind het stoer van je en ben enorm trots op je dat je zo eerlijk tegen me bent in je brief. Ik ben helemaal niet boos. Ik ben juist blij dat je me dit hebt geschreven.
En wat me nog gelukkiger maakt, is te weten dat ik je vader ben en ik niet bang hoef te zijn.
Ik beloof je dat mama en ik bij MDFT (Multi Dimensionale Familie Therapie) samen met jou hard gaan werken om ervoor te zorgen dat je zo snel mogelijk weer thuis kan wonen.
Ik ga m'n uiterste best daarvoor doen.

Ik ben trots op je en hou van je !!
Veel liefs, Je vader

DOSSIER

Behandelcoördinator Lonneke Schoo van De Hoenderloo Groep licht een geanonimiseerd dossier toe: Dossier X. Het is het verhaal van een 14-jarige jongen met een lange hulpverleningsgeschiedenis. Met welke problematiek kwam hij naar De Hoenderloo Groep en welke interventies zijn er gepleegd?

De achtergronden

X hangt veel rond op straat. Hij komt regelmatig met de politie in aanraking. De relatie met thuis is al langere tijd verstoord. Hij komt uit een samengesteld gezin: moeder, stiefvader, halfzusje en broer. Het is een hecht gezin, maar wel typisch Zeeuws: erg gesloten. X en zijn moeder en stiefvader hebben moeite met afstemmen. Er heerst veel negativiteit. De stiefvader van X houdt zich vooral op de achtergrond.

De problematiek van X

X kampt met een complexe gedragsstoornis. Hij heeft een gebrekkige gewetensontwikkeling, kent weinig schaamte, spijt of schuld. Wel heeft hij zijn trots. Wordt hij uitgedaagd, dan is zijn eerste reactie: terugmeppen. Hij laat niet over zich heen lopen. Die tegenreactie ontwikkelde hij na pesterijen in het verleden. Verder is hij een grote charmeur, verbaal sterk, maar tegelijkertijd onhandig. En hij heeft een hechtingsprobleem. Hij maakt snel contact, maar relaties blijven altijd oppervlakkig. X heeft een gemiddelde intelligentie. Zijn kennis omzetten in daden lukt hem echter onvoldoende.

De eerste weken

De Hoenderloo Groep maakt bij binnenkomst van X even pas op de plaats met hem. Eerst kijken behandelaars wie X is, wat er aan de hand is en wat hij nodig heeft. Tegelijkertijd kijken ze wat er in het gezin te verbeteren valt. Het doel is dat het kind op den duur weer terug naar huis kan. Maar dat blijkt lastig. De ouders leggen de schuld van de problemen in eerste instantie volledig bij X. Hij doet alles verkeerd. Ze willen dat hij de juiste keuzes gaat maken. Moeder wil hem ook beter leren kennen, zodat ze hem gelukkiger kan maken. Ze kan nauwelijks concreet maken wat ze van haar kind verwacht.

De behandeling van X

X krijgt een plek in een leefgroep voor jongens van 12-16 jaar met forse gedragsproblemen. Er is sprake van stevig toezicht en strenge controle. Hij krijgt geen ruimte om gekke dingen te doen. Dat werkt positief. Op school gaat het steeds beter. In de vakanties en de weekeinden gaat X naar huis. Ook dat gaat goed.
De behandeling in de leefgroep richt zich onder andere op het ontwikkelen van een eigen identiteit: weten wie je bent, wat je leuk vindt en wat je wilt. Creatieve therapie draagt daaraan bij. X is rigide. Een autistische stoornis is in de diagnosestelling uitgesloten, maar hij heeft veel moeite met zelfreflectie en kan zich moeilijk inleven in anderen. De consequenties van zijn eigen handelen, kunnen hem niets schelen. Hij kent geen remmingen. Zelf ziet hij het probleem niet zo. Daardoor is hij minder gemotiveerd om eraan te werken. Helaas ontwikkelt hij zich op dit vlak nagenoeg niet. Wel ontwikkelt X meer zelfvertrouwen en groeit hij van complimenten.

"MOOI OM TE ZIEN DAT HIJ GROEIT VAN COMPLIMENTEN."

Aan de slag met het gezin

Terug naar huis is het doel. Om de kans van slagen groter te maken, moet het klimaat in het gezin veranderen. De systeem-begeleider houdt zich er bij aanvang tevergeefs mee bezig. De focus van het gezin ligt nog teveel op het idee dat de jongen moet veranderen. Daarom stellen behandelaars na verloop van tijd Multidisciplinaire familietherapie (MDFT) min of meer als voorwaarde voor thuisplaatsing. Het gezin accepteert dat met hangen en wurgen. Maar uiteindelijk wordt de ouders duidelijk wat hun zoon nodig heeft op het moment dat hij definitief naar huis komt. Dan komt er een bovengemiddelde opvoedvraag bij hen te liggen. De MDFT-therapeut verricht fantastisch werk. Maar het begin is moeilijk. De therapeut wint vertrouwen doordat hij een bemiddelende rol speelt bij het zoeken naar een geschikte school voor X. Moeder stelt zich steeds opener op naar de therapeut. In deze werkrelatie bereikt hij veel.

Het resultaat

Het gezin laat een grote groei zien. Vader komt in positie en moeder stelt de verwachtingen in het gezin bij. X gaat naar huis. Het traject is positief afgesloten. Hoewel X in sommige opzichten weinig leerbaar blijkt, is er toch veel gebeurd.

Ingezette interventies

- Leefgroep
- Vrije tijd en activiteiten
- Psychiater
- MDFT
- Onderwijs
- Vaktherapie
- Systeembegeleiding

Ignace Vermaes,
manager Research & Development

ONDERZOEK & ONTWIKKELING

ALTIJD IN DIENST VAN JONGEREN

Krijgen jongeren de best mogelijke dienstverlening? Komen de diensten in de zorg overeen met de nieuwste wetenschappelijke inzichten over wat werkt? Dat is voor De Hoenderloo Groep belangrijk om te weten. Ignace Vermaes, manager Research & Development (R&D) van Pluryn: "We willen een sterkere brug slaan tussen wetenschap en praktijk. Het zou mooi zijn als onderzoek een natuurlijk onderdeel gaat uitmaken van dienstverlening."

"De Hoenderloo Groep heeft het meten van zorgresultaten en follow-up onderzoek goed in orde. Er is een duidelijke visie op behandeling en het pedagogische klimaat. Daarmee loopt De Hoenderloo Groep voorop in de Jeugdzorg. We krijgen landelijke erkenning. Het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport wil onze kennis gebruiken voor de landelijke Jeugdzorg^{Plus} monitor."

Vernieuwend onderzoek

"Een voorbeeld van onderzoek bij De Hoenderloo Groep (DHG)? Begin 2012 sloot DHG zich aan bij het landelijk leefklimaatonderzoek van Peer van der Helm. Bij het leefklimaat meten we vier factoren: ondersteuning, groei, repressie en sfeer. Tien DHG-leefgroepen van open Jeugdzorg en Jeugdzorg^{Plus} deden mee. De conclusie is dat jongeren en medewerkers het leefklimaat van De Hoenderloo Groep redelijk positief beoordelen."

"Er waren ook aandachtspunten. Jongeren vervelen zich bijvoorbeeld, vooral in de vakantieperiodes. Met die aandachtspunten gaan we aan de slag. Samen met de jongeren en medewerkers kijken we naar oplossingen en ideeën om de leefklimaten nog beter te maken."

Toekomst

"Je moet je altijd afvragen wat jouw onderzoek bijdraagt aan de samenleving. In de sociale wetenschappen is een scheiding ontstaan tussen onderzoek en dienstverlening. Dit is niet zo in de medische wetenschap: onderzoekers zijn daar ook dienstverleners. Het opnieuw verbinden van onderzoek en praktijk is voor mij de toekomst van hoogwaardige zorg. Hierin kunnen R&D-afdelingen van zorginstellingen een belangrijke rol spelen."

MDFT: therapie voor het hele gezin

BONNIE EN HAAR OUDERS PRATEN WEER MET ELKAAR

"De verhouding met mijn moeder is flink verbeterd. We staan al bij de deur, nu moeten we er nog samen door kunnen," legt de 16-jarige Bonnie haar thuissituatie beeldend uit. Samen met haar ouders volgt Bonnie sinds een half jaar Multi Dimensionele Familietherapie (MDFT) bij Vanessa Blitz van De Hoenderloo Groep. Vader René ziet vanaf dat moment duidelijk vooruitgang.

MDFT-therapeut Vanessa Blitz: "We kijken niet alleen naar de jongeren maar ook naar het gezin en de omstandigheden".

BONNIE: "Op mijn oude school vonden ze me lastig en beïnvloedbaar. Ik had vaak ruzie met docenten. Daarom verwezen ze me door naar het Hoenderloo College. Het bevalt me hier goed. De docenten begrijpen je."

Gezin erbij betrekken

RENÉ: "Omdat ik zag dat het niet goed ging met Bonnie, heb ik contact gezocht met Jeugdzorg. Daar verwezen ze me door naar Vanessa Blitz van De Hoenderloo Groep."

VANESSA: "Bij MDFT kijken we niet alleen naar de jongere, maar ook naar het gezin en de omstandigheden. Ik kan Bonnie bijvoorbeeld leren om niet zo snel te gaan schreeuwen. Maar als haar moeder wel daarmee doorgaat, zal Bonnie daar weer op reageren."

Muur weg

RENÉ: "Vooral in de communicatie met mijn ex-vrouw, Bonnies moeder, heeft de therapie mij echt geholpen. We konden niet goed met elkaar praten. Vooral niet over hoe we ons voelden. Dan leek er een muur tussen ons in te staan. Vanessa gaf ons goede adviezen. We kunnen nu afspraken maken over de opvoeding. Ik was wel erg gemakkelijk. Voortaan let ik er bijvoorbeeld op dat Bonnie op tijd opstaat en haar medicijnen inneemt."

Vrijer voelen

VANESSA: "Waar we ook aan gewerkt hebben, was het drank- en drugsgebruik van Bonnie. Ze had dat nodig om haar problemen te vergeten en zich vrijer te voelen."

BONNIE: "Mijn oom en een goede bekende hebben grote problemen gehad door drugsgebruik. Dat wil ik niet. Ik drink en blow nu veel minder."

VANESSA: "Bonnie wilde graag zelfstandig gaan wonen. Met behulp van MDFT en haar ouders ziet zij nu in dat dit misschien een te grote stap is. Daarom zoeken we eerst een woonvorm met begeleiding. Ook gaan we werken aan haar gewicht, zodat ze zich zekerder voelt."

BONNIE: "Het was moeilijk om over mezelf te leren praten. Ik praat sowieso niet makkelijk met andere mensen. Ik roep dan al snel 'boeien'. Maar het is gelukt."

VANESSA: "Een echte overwinning voor Bonnie."

Spannend weekend in Parijs

Na dit interview gingen Bonnie en haar moeder samen naar Parijs. Heel spannend. Want eerder konden ze nog geen uur samen zijn, zonder ruzie te krijgen. Nu hebben ze een heel weekend leuk met elkaar doorgebracht.

Een schooldag van **Liberty in foto's**

De 13-jarige Liberty woont in de gezinsgroep Acacia, op het terrein van DHG. Ze krijgt praktijkonderwijs (Arbeidsgerichte Leerweg) op het Hoenderloo College. Het doel: leren te leren, weer met plezier naar school te gaan en uiteindelijk door te stromen naar een vervolgopleiding of een geschikte baan. Onze fotograaf ging een dagje met Liberty mee.

PASPOORT

Naam: Liberty
Leeftijd: 13 jaar
Geboorteplaats: Amsterdam
Uit huis sinds: Liberty was 0 jaar toen ze uit huis ging (1998)
Woont nu in: Gezinsgroep Acacia
Broertjes en zusjes: 3 broers, 1 zusje en 1 zus
Opleiding: Arbeidsgerichte Leerweg (AGL)
Hobby's: Zingen (dit kan ik best goed) en voetbal
Wat ik later wil worden: Sportdocent
Mijn wens: Dat ik later gelukkig word

Sterker in de samenleving

Powered by Pluryn

Sinds januari 2011 maakt De Hoenderloo Groep deel uit van Pluryn. De organisatie ondersteunt mensen met een handicap en richt zich vooral op de ondersteuning van licht verstandelijk gehandicapte kinderen, jongeren en jongvolwassenen met leer-, ontwikkelings- en gedragsproblemen. Pluryn heeft zich gespecialiseerd in de meest complexe doelgroepen. Er zijn meer dan 140 locaties in Gelderland, Noord-Limburg en Noordoost-Brabant, met diensten op het gebied van wonen, werken, leren en dagbesteding.

Eén voordeur

Het klantenbureau van Pluryn en De Hoenderloo Groep vormt één gezamenlijk voorportaal naar zorg voor jongeren met gedragsproblemen, ongeacht de achtergrond en oorzaak van hun problematiek. Achter deze voordeur bieden De Hoenderloo Groep en Pluryn de best passende vorm van zorg. Schotten tussen LVG-zorg, Jeugdzorg en Kinder- en Jeugdpsychiatrie verdwijnen, in het belang van de jongeren. De uitdaging én drijfveer is om hen terug te brengen in de samenleving. Pluryn heeft meerdere orthopedagogische behandelcentra.

Arbeidsintegratie, full service concept

De fusieorganisatie biedt jongeren met multi-problematiek betere kansen op een toekomst. Pluryn en De Hoenderloo Groep profiteren van elkaars kennis en aanbod. Beide zijn gespecialiseerde organisaties voor mensen met complexe problematiek. Met of zonder handicap. Integratie in de maatschappij is een speerpunt van Pluryn. Voor arbeidsintegratie beschikt Pluryn over twee landelijk werkende re-integratiebedrijven: REA College en Jobstap. Verder zijn er 25 maatschappelijke ondernemingen, leerwerkbedrijven, dagactiviteitencentra en gerichte cursussen. Daarnaast is er gerealiseerde samenwerking met het bedrijfsleven. Deze creëren samen met de jongeren kansen op werk.

Pluryn biedt hiermee een full-service concept voor onderwijs, dagbesteding, arbeidsintegratie en - waar mogelijk - betaald werk. Zo helpt Pluryn bij het vergroten van kansen op een gelijkwaardige plek in de samenleving. Ofwel: Sterker in de samenleving. Powered by Pluryn. Want meer dan dit laatste kan Pluryn niet doen. De kracht zit in de mens zelf en kan alleen door henzelf worden aangesproken.

Neem voor meer informatie contact op met het Klantenbureau, klantenbureau@pluryn.nl of 088 - 779 50 00.
Kijk ook op www.pluryn.nl.

COLOFON

Dit magazine is een jaarlijkse uitgave van De Hoenderloo Groep
Oktober 2012

Kampheuvellaan 34, 7351 DA Hoenderloo
Postbus 73, 7350 AB Hoenderloo
T 055 - 378 88 00
E info@pluryn.nl
I www.dehoenderloogroep.nl
www.facebook.com/DeHoenderlooGroep
www.twitter.com/HoenderlooGroep

Klantenbureau
T 055 - 527 53 45

De Hoenderloo Groep is onderdeel van Pluryn
I www.pluryn.nl

Redactie
Afdeling Communicatie Pluryn
Fotografie: Fred van de Heetkamp
Concept & Realisatie: The Communication Company, Nijmegen

Copyright © 2012 Pluryn. Niets uit deze uitgave mag geheel of gedeeltelijk worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar worden gemaakt, op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de uitgever.

Verspreiding: controlled circulation

WIJ GEVEN ALLES, BEHALVE OP

De jongeren die bij De Hoenderloo Groep binnenkomen, hebben het nodige meegemaakt. Ze worden gezien als ‘moeilijke gevallen’. Maar niet bij ons. Bij De Hoenderloo Groep begint iedereen met een schone lei. Wij geven alles, behalve op. Ons diepgewortelde geloof in de mens, zorgt ervoor dat wij de potentie zien van deze jongeren. In onze ogen zijn het allemaal jonge helden.

...dhg DE HOENDERLOO GROEP
KANSEN VOOR JONGEREN

3121-DHGH1012464